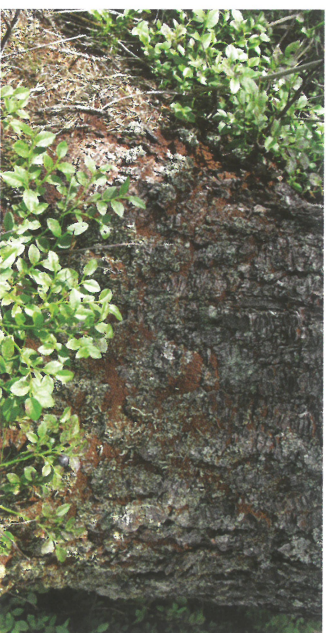

Identifikace napadených stromů

Na stojících stromech je prvním symptomem přítomnost drtinek na patě kmene. Na kmeni se objevují závrtky, doprovázené často výrony pryskyřice (pozor: v případě oslabení suchem k tomuto smolení často nedochází). Posléze dochází k barevným změnám jehličí, které postupně rezne a opadává. Dochází také k opadávání kůry, napřed na malých ploškách, později prakticky na celém kmeni. Napadené stromy již nelze zachránit, je nutné je urychleně pokácet a následně asanovat. Na ležících stromech se nacházejí závrtové otvory, vedle kterých se objevují hromádky rezavých drtinek.

Drтинky na patě stojícího stromu

Kůrovcové ohniško

Drтинky na ležícím kmenu

Zásady ochrany lesních porostů proti kůrovcům

Zásady ochrany lesních porostů proti škodlivému působení kůrovců lze obecně shrnout do tří bodů (a také je třeba je důsledně dodržovat):

- odstranění atraktivního materiálu pro vývoj kůrovců z lesních porostů (preventivní opatření);
- **soustavné vyhledávání a asanace napadeného dříví před výletem kůrovců;**
- dočištění ohnišek žíru pomocí odchytových zařízení (lapáky, otrávené lapáky, feromonové lapáče).

Preventivní opatření

Prevence spočívá zejména v odstranění atraktivního materiálu pro namožení kůrovců. Jde především o včasné zpracování polomového dříví a odstranění dříví z těžby.

Lapáky

Lapák je pokácený a odvětraný strom, položený (aby brouci mohli využít celou plochu kmene) a zpravidla zakrytý větvemi (zpomalení vysychání kůry). Káci se před předpokládaným začátkem rojení, tj. zpravidla do konce března. Lapáky se musí kontrolovat, a to především z důvodu jejich obsazení, aby bylo možné včas přikácet další lapáky. Ty se přikacují, je-li lapák plně obsazen (cca 1 závrt na 1 dm² v nejhlubší napadené části kmene). Současně se kontroluje vývoj lýkožroutů, aby bylo možné lapáky včas asanovat.

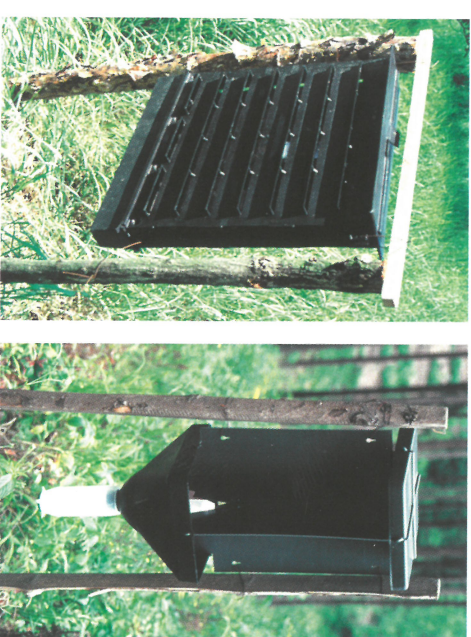

Lapák zakrytý větvemi

Feromonové lapáče

Feromonový lapáč je umělohmotná past, ve které je vyvěšen jeden feromonový odparník. Lapáče stavíme opět na ohrožená místa (kůrovcová ohniška, kde se lýkožrout v předchozím období vyskytoval, čerstvé kalamišní holiny, osluněné porostní stěny apod.). Feromonové lapáče kontrolujeme a přitom odebíráme zachycené

broučky, které počítáme; při větším množství je můžeme odměřit – 1 ml (po odstranění hrubých nečistot) je 35 lýkožroutů. Kontroly provádíme v intervalu 7 – 14 dní. Odebrané broučky hubíme (lihem, horkou vodou apod.). Dle pokynů výrobce vyměňujeme feromonové odparníky. Optimální počet lapáčů a druh odparníku, včetně termínu výměny, je vhodné konzultovat s odborným lesním hospodářem (OLH).

Štěrbínový lapáč

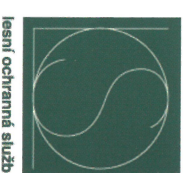
Křížový lapáč

Asanace napadeného dříví

Asanace dříví je velmi důležitým prvkem v systému ochrany lesa proti kůrovcům. Nejvhodnější je okamžitý odvoz napadeného dříví z lesa (nehrozí-li již výlet dospělců). Napadené dříví můžeme odkornit (ne v období, kdy již hrozí výletnutí dospělců) nebo chemicky asanovat (pouze dodavatelsky). Způsob a termín asanace je nutné opět konzultovat s OLH.

Jak postupovat, když si nevíte rady?

V první řadě je možné se obrátit na svého odborného lesního hospodáře. Druhou možností je obrátit se na pracovníky Lesní ochranné služby – LOS (www.vulhm.cz/los, tel.: 257 892 222), kteří Vám bezplatně poradí, co a jak provést, abyste splnili zákonnou povinnost a zabránili vzniku dalších škod kůrovci. Na stránkách LOS najdete i další informace o kůrovcích.

Vydalo Ministerstvo zemědělství

Těšnov 17, 110 00 Praha 1
info@mze.cz, www.eagri.cz

ve spolupráci s LOS, VŮLHM, v.v.i. www.vulhm.cz/los

Fotografie: archiv LOS, Text: doc. Ing. Petr Zahradník, CSc., Ing. Miloš Knížek, Ph.D.